

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019
ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όταν διώχθηκε από τους δολοφόνους του Καλιγούλα, κατέφυγε σε μια θερινή κατοικία, της οποίας το όνομα είναι Ερμαίο. Μετά από λίγο, επειδή τρόμαξε από τα νέα της σφαγής, σύρθηκε προς το πιο κοντινό λιακωτό και ανάμεσα στις κουρτίνες που κρέμονταν στις πόρτες κρύφτηκε. Ένας στρατιώτης ενώ έτρεχε εδώ κι εκεί παρατήρησε τα πόδια του.

Τελικά η κοπέλα, κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία, ζήτησε από τη θεία της να της παραχωρήσει για λίγο τη θέση της. Τότε η Καικιλία είπε στην κοπέλα: «εγώ πρόθυμα σου παραχωρώ τη θέση μου». Αυτό το λόγο λίγο αργότερα η ίδια η πραγματικότητα επιβεβαίωσε. Πέθανε δηλαδή η Καικιλία, την οποία ο Μέτελλος, όσο ζούσε, αγαπούσε πολύ· αργότερα αυτός παντρεύτηκε την κοπέλα.

Ο Καίσαρας πληροφορείται από τους αιχμαλώτους τι συμβαίνει στο στρατόπεδο του Κικέρωνα και σε πόσο μεγάλο κίνδυνο βρίσκονται τα πράγματα. Τότε πείθει κάποιον από τους Γαλάτες ιππείς να μεταφέρει μια επιστολή στον Κικέρωνα. Φροντίζει και προνοεί να μη μαθευτούν τα σχέδιά μας από τους εχθρούς, αν αρπάξουν την επιστολή.

Μονάδες 40

Παρατηρήσεις

Β1α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

nomen: την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού	nomina
caedis: τη γενική του πληθυντικού αριθμού	caedium
vela: την κλητική του πληθυντικού αριθμού	vela
foribus: την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού	fores
puellae: την ίδια πτώση στον άλλον αριθμό	puellis
sede: τη γενική του πληθυντικού αριθμού	sedum
Нoc: την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος	hae
res: την αφαιρετική του ενικού αριθμού	re
cuidam: την αιτιατική του ενικού αριθμού στο ουδέτερο	quiddam

γένος	
nostra: την ονομαστική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος.	nostra

Μονάδες 10

1β. Να γράψετε για τις παρακάτω λέξεις:

proximum : τον αντίστοιχο τύπο στον συγκριτικό βαθμό - **propius**

longa : τον αντίστοιχο τύπο στον συγκριτικό βαθμό - **longiore**

libenter : τον υπερθετικό βαθμό - **libentissime**

multum : τον συγκριτικό και τον υπερθετικό βαθμό - **plus- plurimum**

Μονάδες 5

B2α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

recesserat: την αφαιρετική του σουπίνου - **recessu**

prorepsit : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή - **prorepunt**

animadvertit: την ονομαστική του ενικού αριθμού της μετοχής του ενεστώτα στο θηλυκό γένος - **animadvertens**

rogavit: το ίδιο πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή - **roget**

dixit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή - **dic**

gerantur: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του ενεστώτα στην παθητική περιφραστική συζυγία (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος) - **gerenda sunt**

sit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα - **sunto**

persuadet: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του παρακειμένου στην ίδια φωνή - **persuaserunt-ere**

deferat: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή και την αφαιρετική του γερουνδίου **defer- deferendo**

Μονάδες 10

B2β. mortua est: να γράψετε το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική όλων των χρόνων (όπου είναι αναγκαίο, να λάβετε υπόψη το υποκείμενο του ρήματος).

moriatur

moreretur

moritura sit

mortua sit

mortua esset

Μονάδες 5

Γ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις:

ab insidiatoribus: εμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αιτίου στο *exclusus*.

cui: δοτική προσωπική κτητική στο ρήμα *est*.

standi: γενική γερουνδίου ως γενική αντικειμενική στο *mora*.

Μονάδες 6

Γ1β. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική και την παθητική σε ενεργητική:

«... ut [Gallus] ad Ciceronem epistulam deferat»

“... ut epistula ad Ciceronem a Gallo deferatur”

«... ne nostra consilia ab hostibus cognoscantur»

“... ne hostes nostra consilia cognoscant”

Μονάδες 7

Γ1γ. «ad solarium»: να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του τόπου, ώστε να εκφράζεται η απομάκρυνση από τόπο. – **ex (de, ab) solario**

Μονάδες 2

Γ2α. Στο δεύτερο κείμενο («Tandem [...] duxit»), αφού εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις, να τις καταγράψετε στο τετράδιό σας (μονάδες 3) και να αναγνωρίσετε το είδος τους (μονάδες 3).

ut sibi paulisper loco cederet: δευτερεύουσα ονοματική βουλητική πρόταση

dum vixit: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση

quam Metellus multum amavit: δευτερεύουσα επιθετική προσδιοριστική πρόταση

Μονάδες 6

Γ2β. «quae apud Ciceronem gerantur»: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εκφοράς της (μονάδες 2).

“quae apud Ciceronem gerantur”:

Δευτερεύουσα ονοματική πλάγια ερωτηματική πρόταση μερικής άγνοιας.

Εκφέρεται με υποτακτική, γιατί η εξάρτηση θεωρείται ότι δίνει υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της πρότασης.

Συγκεκριμένα, εκφέρεται με υποτακτική ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο, το *cognoscit*, άρα δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

Μονάδες 3

Γ2γ. «[Claudius] inter vela praetenta foribus se abdidit»: να αναδιατυπώσετε την πρόταση χρησιμοποιώντας ως υποκείμενο το «tu» και κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές.

Tu inter vela praetenta foribus te abdidisti.

Μονάδες 2

Γ2δ. «**exterritus**»: να αναλύσετε τη μετοχή σε δύο προτάσεις έτσι, ώστε η μία να εκφράζει αντικειμενική αιτιολογία (μονάδες 2) και η άλλη το αποτέλεσμα μιας εσωτερικής λογικής διεργασίας (μονάδες 2).

Quia (quod, quoniam) exterritus erat

Cum exterritus esset

Μονάδες 4

askisopolis